

**Integrovaný regionálny
operačný program**
2014 - 2020

EURÓPSKA ÚNIA

Integrovaný regionálny operačný program 2014-2020
je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja

Inštrukcia k určaniu podniku v ťažkostiach

**Integrovaný regionálny operačný program
2014 – 2020**

**Prioritná os 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch
Decentralizovaná podpora**

OBSAH

Zoznam skratiek	3
1. Legislatívny rámec.....	4
1.1 Vymedzenie pojmov	7
2. Aplikácia definície „podnik v ťažkostiach“	9
2.1 Aplikácia podmienok podľa písm. a), b) a e) Nariadenia	9
2.1.1 Spoločnosť s ručením obmedzením (spol. s r. o.)	10
2.1.2 Akciová spoločnosť (a. s.)	12
2.1.3 Komanditná spoločnosť (k.s.)	14
2.1.4 Verejná obchodná spoločnosť (v.o.s.)	17
2.1.5 Fyzická osoba - živnostník.....	20
2.1.6 Fyzická osoba - podnikateľ	22
2.1.7 Fyzická osoba – živnostník.....	24
2.1.8 Nezisková účtovná jednotka.....	25
2.2 Aplikácia písm. c) a d) Nariadenia	28
Príloha:	29

ZOZNAM SKRATIEK

EBITDA – z anglického výr. „Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization“

EFRR - Európsky fond regionálneho rozvoja

ESD - Európsky súdny dvor

MSP - malý a stredný podnik

IROP – Integrovaný regionálny operačný program

ÚO – účtovné obdobie

1. LEGISLATÍVNY RÁMEC

V zmysle čl. 2 ods.2 Nariadenia (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 (ďalej len „Nariadenie o Kohéznom fonde“), Kohézny fond nepodporuje podniky v ťažkostiach, ako sú vymedzené v právnych predpisoch Únie o štátnej pomoci. Obdobne v zmysle čl. 3 ods.3 Nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (ďalej len „Nariadenie o EFRR“), podniky v ťažkostiach nepodporuje ani Európsky fond regionálneho rozvoja. Pri poskytovaní príspevku je teda nevyhnutné preskúmať, či daný podnik ako žiadateľ napĺňa definíciu podniku v ťažkostiach.

Tento dokument vychádza zo všeobecnej úpravy podniku v ťažkostiach v zmysle Usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01) ako aj zo špecifickej úpravy obsiahnutej v Nariadení (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy.

Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01) (ďalej len „Usmernenie“) definuje v bodoch 19 až 24 podnik v ťažkostiach nasledovným spôsobom:

19. *Členský štát, ktorý navrhuje poskytnúť pomoc podniku v súlade s týmito usmerneniami, musí objektívne preukázať, že dotknutý podnik je v ťažkostiach v zmysle tohto oddielu, s výhradou osobitných ustanovení pre pomoc na záchranu a dočasnú podporu reštrukturalizácie podľa bodu 29.*
20. *Na účely týchto usmernení sa podnik považuje za podnik v ťažkostiach, keď je bez intervencie štátu takmer s určitosťou odsúdený na vylúčenie z podnikateľskej činnosti v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. Podnik sa preto považuje za podnik v ťažkostiach vtedy, ak nastane aspoň jedna z nasledujúcich okolností:*
 - a) *V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným, keď sa viac ako polovica jej upísaného základného imania¹ prekryla akumulovanými stratami. To je prípad, keď odpočet akumulovanej straty z rezerv (a všetkých ostatných prvkov všeobecne považovaných za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) vedie k zápornej súhrnnej sume, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania;*
 - b) *V prípade spoločnosti, keď aspoň niektorí spoločníci neobmedzene ručia za záväzky spoločnosti, kde sa viac ako polovica kapitálu vykazovaného v účtoch firmy prekryla akumulovanými stratami;*
 - c) *Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá podľa vnútroštátneho práva na zaradenie do kolektívneho konkurzného konania na žiadosť veriteľov;*
 - d) *V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:*
 - i. *bol účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému imaniu vyšší než 7,5 a*
 - ii. *pomer zisku podniku pred úrokmi, zdanením a odpismi (EBITDA) k úrokovému krytiu bol nižší než 1,0.*
21. *Novovytvorený podnik nie je oprávnený na pomoc v zmysle týchto usmernení, dokonca ani vtedy, ak je jeho východisková finančná pozícia neistá. Takýto prípad nastáva napríklad vtedy, keď nový podnik vznikne z likvidácie predchádzajúceho podniku alebo keď jednoducho prevezme aktíva takéhoto podniku. Podnik sa vo všeobecnosti bude považovať za novovytvorený do troch rokov*

¹ Tam, kde je to relevantné, „základné imanie“ zahŕňa aj prípadné emisné ážio.

od začiatku jeho činnosti v príslušnej oblasti aktivít. Až po uplynutí tohto obdobia sa stane oprávnený na pomoc v zmysle týchto usmernení, pod podmienkou, že:

- a) Spĺňa všetky podmienky pre podnik v ťažkostiach v zmysle týchto usmernení a
 - b) Nie je súčasťou väčšej podnikateľskej skupiny s výnimkou podmienok uvedených v bode 22.
22. Spoločnosť, ktorá patrí do väčšej podnikateľskej skupiny alebo ktorú preberá väčšia podnikateľská skupina, nie je za bežných okolností oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu v zmysle týchto ustanovení, s výnimkou prípadov, keď sa dá preukázať, že ťažkosti spoločnosti sú jej vlastné a nevznikli v dôsledku svojvoľného rozdelenia nákladov v rámci skupiny a že ťažkosti sú príliš závažné na to, aby ich mohla riešiť len samotná skupina. Keď spoločnosť v ťažkostiach vytvorí dcérsku spoločnosť, tá sa spoločne so spoločnosťou v ťažkostiach, ktorá ju kontroluje, bude považovať za skupinu a môže získať pomoc na základe podmienok uvedených v tomto bode.
23. V prípade, že je ohrozená samotná existencia podniku v ťažkostiach, podnik sa nemôže považovať za vhodný nástroj na posilnenie iných cieľov verejnej politiky, až kým nie je zaistená jeho životaschopnosť. Na základe toho Komisia usudzuje, že pomoc podnikom v ťažkostiach môže prispieť k rozvoju hospodárskych činností – bez nepriaznivého vplyvu na obchod v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom – iba vtedy, keď sú splnené podmienky ustanovené v týchto usmerneniach, a to aj v prípade, že sa pomoc poskytuje v súlade so schémou, ktorá už bola schválená.
24. Viacero nariadení a oznámení v oblasti štátnej pomoci a inde preto zakazuje, aby podniky v ťažkostiach dostávali pomoc. Na účely týchto nariadení a oznámení, a pokiaľ v nich nie je definované inak:
- a) Pod pojmami „podniky v ťažkostiach“ alebo „firmy v ťažkostiach“ by sa mali rozumieť podniky v ťažkostiach v zmysle bodu 20 týchto usmernení a
 - b) Malý a stredný podnik, ktorý existuje menej ako tri roky, sa nebude považovať za podnik v ťažkostiach, pokiaľ nespĺňa podmienky stanovené v bode 20 písm c).

V prípade, pokiaľ sa príspevok poskytuje ako štátna pomoc v režime Nariadenia (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (ďalej len „Nariadenie“), pri posúdení, či je žiadateľ podnikom v ťažkostiach, je potrebné aplikovať nasledovnú definíciu v čl. 2 ods. 18:

„podnik v ťažkostiach“ je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností:

- a) V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom²), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť s ručením obmedzeným“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici 2013/34/EÚ, a „základné imanie“ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek

² Pomoc vo forme rizikového financovania upravuje kapitola 3, oddiel 3, čl. 21 Nariadenia. Uvedený článok stanovuje formy pomoci rizikového financovania a podmienky a požiadavky na poskytnutie rizikových finančných investícií. Niektoré z pojmov uvedených v tomto článku sú ďalej definované v kapitole I, čl. 2, v časti „Vymedzenia pojmov týkajúcich sa pomoci na uľahčenie prístupu k financovaniu pre MSP“. Pre rozsiahlosť tejto problematiky uvádzame iba výklad základných pojmov, uvedených priamo v definícii „podniku v ťažkostiach“. „Rizikové finančné investície“ sú kapitálové a kvázi kapitálové investície, úvery vrátane prenájomov, záruk alebo ich kombinácií v prospech oprávnených podnikov na účely realizácie nových investícií. „Prvý komerčný predaj“ je prvý predaj, ktorý uskutoční podnik na trhu výrobkov alebo služieb, s výnimkou obmedzeného predaja na účely testovania trhu.

emisné ážio.

- b) V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ.
- c) Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá domácich právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.
- d) Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.
- e) V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:
1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
 2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.

Odsek 14 Preambuly Nariadenia uvádza:

Pomoc poskytnutá podnikom v ťažkostiach, okrem schém pomoci na náhradu škody spôsobenej určitými prírodnými katastrofami, by mala byť vyňatá z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, pretože takáto pomoc by sa mala posudzovať podľa usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z 1. októbra 2004, predĺžených oznámením Komisie týkajúcim sa predĺženia platnosti usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z 1. októbra 2004 alebo ich následných usmernení, aby sa predišlo ich obchádzaniu. Aby sa zabezpečila právna istota, je vhodné stanoviť jasné kritériá, ktoré si na určenie toho, či sa podnik pokladá za podnik v ťažkostiach na účely tohto nariadenia, nevyžadujú posúdenie všetkých aspektov situácie podniku.

Hlavné rozdiely vo formulácii definície podniku v ťažkostiach medzi Nariadením a Usmernením spočívajú v začlenení písm. d) do Nariadenia, pričom písm. d) znie nasledovne: „Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.“.

Druhým rozdielom je, že písm. a) a b) Nariadenia sa neaplikuje na subjekt, ktorý spĺňa nasledovnú definíciu „MSP do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom.“

Nariadenie a rovnako aj Usmernenie sa v bodoch a) a b) definície podniku v ťažkostiach zhodne odvolávajú na prílohy I a II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

V zmysle uvedeného, v podmienkach SR sa písm. a) vzťahuje predovšetkým na nasledujúce typy spoločností:

- akciová spoločnosť,
- spoločnosť s ručením obmedzeným.

Písm. b) sa v podmienkach SR vzťahuje predovšetkým na nasledujúce typy spoločností:

- verejná obchodná spoločnosť,
- komanditná spoločnosť.

1.1 Vymedzenie pojmov

Keďže v zmysle Nariadenia o EFRR EFRR nepodporuje podniky v ťažkostiach, je potrebné pri poskytovaní pomoci overiť, či nie je poskytovaná podniku v ťažkostiach.

V súvislosti s posudzovaním kritéria „podniku v ťažkostiach“ je potrebné určiť, či je žiadateľ o nenávratný finančný príspevok podnikom. Určujúcou kategóriou nie je právna forma, ale hospodárska aktivita prijímateľa pomoci. V oblasti práva hospodárskej súťaže je podnik definovaný ako „každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho postavenia (právnej formy) a spôsobu financovania“.

Z uvedenej definície vyplýva, že za „podnik“ môže byť pri splnení podmienok označený akýkoľvek subjekt, aj podnik, ktorý je formálne súčasťou verejnej správy. Hospodárskou činnosťou sa rozumie každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovarov a/alebo služieb na trhu. Ak pre danú činnosť existuje trh, akokoľvek obmedzený, potom je táto činnosť organizovaná na trhových zásadách a musí sa považovať za hospodársku. Podstatným znakom pre subjekt konajúci ako podnik je teda hospodárska činnosť. Subjekt vykonávajúci hospodárske aj nehospodárske činnosti sa pokladá za podnik iba pokiaľ ide o vykonávanie hospodárskej činnosti.

Existencia trhu pre určité služby alebo tovary môže závisieť od spôsobu ich organizácie v dotknutom členskom štáte, t.j. vzhľadom na hospodársky a politický vývoj sa môže zaradenie danej služby alebo tovaru časom meniť. Činnosť, ktorá dnes nepredstavuje hospodársku činnosť, sa ňou v budúcnosti môže stať a naopak. Označenie konkrétneho subjektu za podnik teda plne závisí od povahy jeho činnosti. To znamená, že klasifikácia subjektu ako podniku sa vždy týka konkrétnej činnosti, status subjektu podľa vnútroštátneho práva nerozhoduje a rovnako nerozhoduje, či bol subjekt založený s cieľom dosahovať zisk. Pre niektoré činnosti nemôže existovať trh, nakoľko patria do výlučnej sféry verejnej moci.

Z judikatúry ESD³ je ďalej možné vyšpecifikovať okruh činností výlučne sociálneho charakteru, ktoré nie sú považované za hospodárske činnosti, napr. niektoré povinné systémy sociálneho zabezpečenia so špecifickými podmienkami, alebo verejné vzdelávanie organizované v rámci vnútroštátneho systému vzdelávania, ktoré financuje a nad ktorým vykonáva dohľad štát.

Z hľadiska posudzovania hospodárskej činnosti v prípade financovania infraštruktúry je potrebné brať ohľad na rozsudky ESD T-443/08 a T-445/08 v spojení s C-288/11 P⁴, ktoré stanovili, že nie je vhodné oddeľovať výstavbu a rozšírenie infraštruktúry od jej neskoršieho používania a že otázka, či má neskoršie používanie vybudovanej infraštruktúry hospodársku povahu alebo nie, nevyhnutne určuje povahu dotknutej činnosti.

V súvislosti s vymedzením pojmu podnik je potrebné uviesť aj vymedzenie pojmu „malý a stredný podnik“ (ďalej len „MSP“). V zmysle Usmernenia má výraz MSP význam podľa odporúčania Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro-, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36) a zároveň, veľký podnik je podnik, ktorý nespĺňa definíciu MSP. V prípade, pokiaľ sa podpora poskytuje v režime Nariadenia, toto v čl. 2 ods. 2 definuje MSP ako podniky spĺňajúce kritériá stanovené v prílohe I. Nariadenia uvádzajúcej definičné znaky kategórií MSP, hraničné hodnoty pre počet zamestnancov, výšky ročného obratu a celkovej hodnoty ročnej súvahy a ďalšie znaky. V ods. 30 preambuly Nariadenie uvádza: „*Aby sa eliminovali rozdiely, ktoré by mohli*

³ Napr. C-159/91 a 160/191, C-263/86.

⁴ Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach Flughafen Leipzig-Halle GmbH a Mitteldeutsche Flughafen AG vs. Európska komisia (T-455/08) a Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt v. Európska komisia (T-443/08), v súvislosti s rozsudkom C-288/11 P. Jedná sa o rozhodnutia v oblasti štátnej pomoci, ktoré viedli k tvorbe Analytického formulára EK pre jednotlivé oblasti štátnej pomoci.

mať za následok narušenie hospodárskej súťaže, a aby sa uľahčila koordinácia medzi rôznymi iniciatívami Únie a vnútroštátnymi iniciatívami týkajúcimi sa MSP, ako aj z dôvodov administratívnej jasnosti a právnej istoty, vymedzenie pojmu MSP používané na účely tohto nariadenia by malo vychádzať z vymedzenia tohto pojmu uvedeného v odporúčaní Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov“. Vymedzenie pojmu MSP v programovom období 2014-2020 by teda malo vychádzať z rovnakého odporúčania, ako v predošlom programovom období.

2. APLIKÁCIA DEFINÍCIE „PODNIK V ŤAŽKOSTIACH“

Aplikácia definície podniku v ťažkostiach je najjednoduchšia v prípadoch podnikov, ktoré majú právnu formu zhodnú s jednou z právnych foriem uvedených v prílohách I a II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ:

1. verejná obchodná spoločnosť,
2. komanditná spoločnosť,
3. spoločnosť s ručením obmedzeným,
4. akciová spoločnosť.

Tieto podniky sú obchodnými spoločnosťami, t.j. právnickými osobami založenými za účelom podnikania podľa § 56 ods. 1 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov. Aplikácia definície na ďalšie právne formy, ktoré môžu mať oprávnení prijímatelia IROP PO3, je v niektorých prípadoch možná iba čiastočne, resp. s využitím analógie alebo takých postupov, ktoré sa čo najviac približujú duchu uvedeného Nariadenia. Pri hľadaní vhodného spôsobu aplikácie sme sa snažili v čo najväčšej miere vychádzať z dobrej praxe a zaužívaných postupov.

Na účely tejto Inštrukcie sú jednotlivé podmienky obsiahnuté v písm. a) až e) Nariadenia rozdelené do dvoch vecne príbuzných skupín. **Podmienky v zmysle písm. a) alebo písm. b) a písm. e) tvoria prvú skupinu.** Tieto podmienky sú overované na základe hodnôt uvedených v účtovných závierkach a **výpočet ich splnenia je automatizovaný prostredníctvom formuláru vo formáte MS Excel.** Postup overovania splnenia podmienok v zmysle **písm. c) a písm. d) Nariadenia tvorí druhú skupinu a sú uvedené na konci dokumentu.**

2.1 Aplikácia podmienok podľa písm. a), b) a e) Nariadenia

Nariadenie a rovnako aj Usmernenia sa v bodoch a) a b) definície podniku v ťažkostiach zhodne odvolávajú na prílohy I a II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

V zmysle Nariadenia sa písm. a) vzťahuje na „spoločnosti s ručením obmedzeným“, čo na účely tohto ustanovenia znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici 2013/34/EÚ. V podmienkach SR sa ide o nasledujúce typy spoločností: akciová spoločnosť a spoločnosť s ručením obmedzeným. Pri využití analógie by sme do tejto skupiny mohli zaradiť aj štátny podnik, prípadne príspevkové organizácie a rozpočtové organizácie.

V zmysle Nariadenia sa písm. b) vzťahuje na spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ. V podmienkach SR sa jedná o nasledujúce typy spoločností: verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť. Pri využití analógie by sme do tejto skupiny mohli zaradiť aj fyzické osoby.

Podľa písm. a) budeme posudzovať nasledujúce typy spoločností:

- spoločnosť s ručením obmedzeným (spol. s r. o.),
- akciová spoločnosť (a. s.),
- štátny podnik (š. p.),
- príspevkové organizácie.

Podľa písm. b) budeme posudzovať nasledujúce typy spoločností:

- komanditná spoločnosť (k. s.),
- verejná obchodná spoločnosť (v. o. s.),
- fyzická osoba.

Pri aplikácii podľa písm. e) Nariadenia sa posudzuje splnenie dvoch podmienok, ktoré musia byť splnené súčasne. Splnenie podmienok sa zároveň overuje za obdobie posledných dvoch rokov. Pre splnenie podmienky v zmysle písmena e) je teda potrebné, aby nastali všetky štyri okolnosti súčasne.

Vzhľadom na rozdielnu aplikáciu jednotlivých definícií podniku v ťažkostiach v závislosti od právnej formy žiadateľa je popis aplikácie uvedený pre jednotlivé právne formy zvlášť.

2.1.1 Spoločnosť s ručením obmedzením (spol. s r. o.)

Vedenie účtovníctva: Podvojný

V zmysle § 36 Obchodného zákonníka podnikateľa zapísaný v obchodnom registri účtujú v sústave podvojného účtovníctva o stave a pohybe obchodného majetku a záväzkov, čistého obchodného imania, o nákladoch, výnosoch a zisku alebo strate podniku. V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- a) súvaha,
- b) výkaz ziskov a strát,
- c) poznámky.

V prípade spoločnosti s ručením obmedzením sa aplikuje:

- **Písm. a) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia):**

„v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania“

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. a) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybraným finančným sprostredkovateľom (*uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia*). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. a) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v Účtovnej závierke podnikateľov v podvojnóm účtovníctve v časti súvaha (Úč POD 1-01).

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku, a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Vlastné imanie počítané v účtovných závierkach podvojného účtovníctva v sebe zahŕňa všetky plusové aj mínusové položky ako základné imanie, ostatné kapitálové fondy, vytvorené základné imanie, rezervné fondy tvorené zo ziskov, kladné hospodárske výsledky, nerozdelený zisk minulých

rokov, záporné hospodárske výsledky, neuhradená strata minulých rokov a ďalšie (pre viac informácií o skladbe položiek vlastného imania vid' Súvaha).

Z uvedeného dôvodu je tak súčasťou hodnoty vlastného imania vykazovaného v účtovných závierkach podniku aj akumulovaná strata, ktorá sa dosiahla v bežnom účtovnom období, resp. v minulých účtovných obdobiach, ako aj hodnota základného imania.

Z uvedeného dôvodu sa preto interpretuje podmienka podľa písm. a) tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica hodnoty základného imania, došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu $\frac{1}{2}$ základného imania podniku.

V tomto prípade dochádza k posúdeniu výšky vlastného imania spoločnosti a následne jeho porovnaniu k hodnote základného imania.

Platí:

Ak, vlastné imanie $< \frac{1}{2}$ základného imania \rightarrow ide o podnik v ťažkostiach

Vzhľadom na skladbu účtovnej závierky dochádza k porovnaniu r. 80 Súvahy (vlastné imanie) s hodnotou jednej polovice uvedenej v riadku 81 Súvahy (základne imanie) a preto platí, **ak r. 80 $< \frac{1}{2}$ r. 81 ide o podnik v ťažkostiach.**

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

Pozn.: Dňa 24. septembra 2014 bolo novelizované Opatrenie MF SR č. 4455/2003-92 o účtovnej závierke podnikateľov (ďalej len účtovná závierka). Zmeny nadobúdajú účinnosť 31. decembra 2014. Tieto zmeny majú vplyv na účtovnú závierku za zdaňovacie obdobie roka 2014. Uvedené číslovanie je preto platné za účtovné výkazy podávané od zdaňovacieho obdobia r. 2014.

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia)**

„V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.“

Uvedené sa neaplikuje ak je podnik MSP. To znamená, že MSP nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle písm. e) Nariadenia, resp. písm. d) Usmernenia.

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Vyhodnotíme, či účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5.

Dlh v prípade spoločností v tejto skupine nájdeme v účtovnej závierke v časti súvaha ako „Závazky“ (r. 101). Vlastný kapitál nájdeme v riadku 80 pod pojmom „Vlastné imanie“.

Ukazovateľ je potrebné sledovať za posledné dva roky.

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{\text{záväzky}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{r. 101}{r. 80} > 7,5$$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.

Vyhodnotíme, či pomer EBITDA podniku k nákladovým úrokom vo výkaze Účtovná závierka, časti Úč POD 2-01 Výkaz ziskov a strát (r. 49) je nižší ako 1,0. Ukazovateľ EBITDA vypočítame ako súčet nasledovných riadkov účtovnej závierky v časti Výkazu ziskov a strát – „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením“ r. 56 a „Nákladové úroky“ r. 49 a „Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku“ r. 21.

(Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením + Nákladové úroky + Odpisy a opravné položky) / Nákladové úroky

$$(r.56 + r.49 + r.21) / r.49 < 1,0$$

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

Upozornenie:

*S účinnosťou od 31.12.2014 majú podnikateľské subjekty, ktoré spĺňajú kritériá **mikro účtovných jednotiek**, možnosť zostaviť účtovnú závierku v skrátenej forme. Účtovná závierka pre mikro účtovné jednotky je označená ako Úč MÚJ. Pri týchto subjektoch platí iné číslovanie riadkov Súvahy (Úč MÚJ 1-01) a Výkazu ziskov a strát (Úč MÚJ 2-01).*

Pri mikro účtovných jednotkách sa použijú nasledovné čísla riadkov Súvahy a Výkazu ziskov a strát:

Vlastné imanie = (r. 25, Úč MÚJ 1-01)

Základné imanie = (r. 26, Úč MÚJ 1-01)

Záväzky = (r. 34, Úč MÚJ 1-01)

Odpisy a opravné položky k DNM a DHM = (r. 14, Úč MÚJ 2-01)

Nákladové úroky = (r. 31, Úč MÚJ 2-01)

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením = (r. 35, Úč MÚJ 2-01)

2.1.2 Akciová spoločnosť (a. s.)

Vedenie účtovníctva: Podvojný

V zmysle § 36 Obchodného zákonníka podnikatelia zapísaní v obchodnom registri účtujú v sústave podvojného účtovníctva o stave a pohybe obchodného majetku a záväzkov, čistého obchodného imania, o nákladoch, výnosoch a zisku alebo strate podniku. V zmysle zákona o účtovníctve v znení neskorších predpisov, účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- 1) súvaha,
- 2) výkaz ziskov a strát,
- 3) poznámky.

V prípade akciovej spoločnosti sa aplikuje:

- **Písm. a) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

„v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania“

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. a) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom (*uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia*). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. a) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v Účtovnej závierke podnikateľov v podvojnóm účtovníctve v časti súvaha (Úč POD 1-01).

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku, a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Vlastné imanie počítané v účtovných závierkach podvojného účtovníctva v sebe zahŕňa všetky plusové aj mínusové položky ako základné imanie, ostatné kapitálové fondy, vytvorené základné imanie, rezervné fondy tvorené zo ziskov, kladné hospodárske výsledky, nerozdelený zisk minulých rokov, záporné hospodárske výsledky, neuhradená strata minulých rokov a ďalšie (pre viac informácií o skladbe položiek vlastného imania viď Súvaha).

Z uvedeného dôvodu je tak súčasťou hodnoty vlastného imania vykazovaného v účtovných závierkach podniku aj akumulovaná strata, ktorá sa dosiahla v bežnom účtovnom období, resp. v minulých účtovných obdobiach, ako aj hodnota základného imania.

Z uvedeného dôvodu sa preto interpretuje podmienka podľa písm. a) tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica hodnoty základného imania, došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu $\frac{1}{2}$ základného imania podniku.

V tomto prípade dochádza k posúdeniu výšky vlastného imania spoločnosti a následne jeho porovnaniu k hodnote základného imania.

Platí:

$$Ak, \text{vlastné imanie} < \frac{1}{2} \text{základného imania} \rightarrow \text{ide o podnik v ťažkostiach}$$

Vzhľadom na skladbu účtovnej závierky dochádza k porovnaniu r. 80 Súvahy (vlastné imanie) s hodnotou jednej polovice uvedenej v riadku 81 Súvahy (základne imanie) a preto platí, **ak r. 80 < 1/2 r. 81 ide o podnik v ťažkostiach.**

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia)**

„V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. *účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a*
2. *pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.“*

Uvedené sa neaplikuje, ak je podnik MSP. To znamená, že MSP nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle písm. e) Nariadenia, resp. písm. d) Usmernenia.

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Vyhodnotíme, či účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5.

Dlh v prípade spoločností v tejto skupine nájdeme v účtovnej závierke v časti súvaha ako „Závázky“ (r. 101). Vlastný kapitál nájdeme v riadku 80 pod pojmom „Vlastné imanie“.

Ukazovateľ je potrebné sledovať za posledné dva roky.

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{\text{záväzky}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{r. 101}{r. 80} > 7,5$$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Vyhodnotíme, či pomer EBITDA podniku k nákladovým úrokom (r. 49) je nižší ako 1,0. Ukazovateľ EBITDA vypočítame ako súčet nasledovných riadkov účtovnej závierky v časti Výkazu ziskov a strát – „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením“ r. 56 a „Nákladové úroky“ r. 49 a „Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku“ r. 21.

(Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením + Nákladové úroky + Odpisy a opravné položky.) / Nákladové úroky

$$(r.56 + r.49 + r.21) / r.49 < 1,0$$

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

Upozornenie:

S účinnosťou od 31.12.2014 majú podnikateľské subjekty, ktoré spĺňajú kritériá **mikro účtovných jednotiek**, možnosť zostaviť účtovnú závierku v skrátenej forme. Účtovná závierka pre mikro účtovné jednotky je označená ako Úč MÚJ. Pri týchto subjektoch platí iné číslovanie riadkov Súvahy (Úč MÚJ 1-01) a Výkazu ziskov a strát (Úč MÚJ 2-01).

Pri mikro účtovných jednotkách sa použijú nasledovné čísla riadkov Súvahy a Výkazu ziskov a strát:

Vlastné imanie = (r. 25, Úč MÚJ 1-01)

Základné imanie = (r. 26, Úč MÚJ 1-01)

Závázky = (r. 34, Úč MÚJ 1-01) Odpisy a opravné položky k DNM a DHM = (r. 14, Úč MÚJ 2-01)

Nákladové úroky = (r. 31, Úč MÚJ 2-01)

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením = (r. 35, Úč MÚJ 2-01)

2.1.3 Komanditná spoločnosť (k.s.)

Vedenie účtovníctva: Podvojný

V zmysle § 36 Obchodného zákonníka podnikatelia zapísaní v obchodnom registri účtujú v sústave podvojného účtovníctva o stave a pohybe obchodného majetku a záväzkov, čistého obchodného imania, o nákladoch, výnosoch a zisku alebo strate podniku. V zmysle zákona o účtovníctve v znení neskorších predpisov, účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- a) súvaha,
- b) výkaz ziskov a strát.
- c) poznámky.

V prípade komanditnej spoločnosti sa aplikuje:

- **Písm. b) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti, ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti.

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom (*uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia*). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v Účtovnej závierke podnikateľov v podvojnóm účtovníctve v časti súvaha (Úč POD 1-01).

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku, a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Z uvedeného je preto možné vyviesť záver, že pokiaľ je hodnota vlastného imania záporná, akumulovaná strata presiahla hodnotu celého vlastného imania, a preto ide o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná a zároveň podnik dosiahol kladný hospodársky výsledok v referenčnom účtovnom období, nie je podmienka naplnená, t.j. nejde o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná, ale podnik dosiahol v referenčnom účtovnom období stratu, je potrebné posúdiť, či je strata tohto účtovného obdobia natoľko vysoká, že môže prekryť viac než jednu polovicu hodnoty vlastného imania pred započítaním straty príslušného referenčného účtovného obdobia.

Dochádza k vzájomnému porovnaniu jednej polovice modifikovanej hodnoty vlastného imania (hodnota vlastného imania pred započítaním straty účtovného obdobia) a hodnoty straty v referenčnom účtovnom období.

Platí:

*Ak, absolútna hodnota straty v ÚO > $\frac{1}{2}$ modifikovaného vlastného imania
→ ide o podnik v ťažkostiach*

Absolútna hodnota straty v ÚO – predstavuje absolútnu hodnotu straty uvedenú v r. 100 Súvahy (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení).

Modifikované vlastné imanie – predstavuje súčet hodnoty uvedenej v riadku 80 Súvahy (Vlastné imanie) a absolútnej hodnoty riadku 100 Súvahy (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení).

Absolútna hodnota znamená, že do vzorca výpočtu sa zohľadní hodnota straty bez znamienka mínus.

Vzhľadom na skladbu účtovnej závierky preto platí, **ak $|r. 100| > 1/2 \times (r. 80 + |r. 100|)$ ide o podnik v ťažkostiach.**

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia)**

„V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.“

Uvedené sa neaplikuje, ak je podnik MSP. To znamená, že MSP nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle písm. e) Nariadenia, resp. písm. d) Usmernenia.

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Vyhodnotíme, či účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5.

Dlh v prípade spoločností v tejto skupine nájdeme v účtovnej závierke v časti súvaha ako „Závazky“ (r.101). Vlastný kapitál nájdeme v riadku 80 pod pojmom „Vlastné imanie“.

Ukazovateľ je potrebné sledovať za posledné dva roky.

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{\text{záväzky}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{r.101}{r.80} > 7,5$$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Vyhodnotíme, či pomer EBITDA podniku k nákladovým úrokom (r. 49) je nižší ako 1,0. Ukazovateľ EBITDA vypočítame ako súčet nasledovných riadkov účtovnej závierky v časti Výkazu ziskov a strát – „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením“ r. 56 a „Nákladové úroky“ r. 49 a „Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku“ r. 21.

(Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením + Nákladové úroky + Odpisy a opravné položky.) / Nákladové úroky

$$(r.56 + r.49 + r.21) / r.49 < 1,0$$

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

Upozornenie:

S účinnosťou od 31.12.2014 majú podnikateľské subjekty, ktoré spĺňajú kritériá **mikro účtovných jednotiek**, možnosť zostaviť účtovnú závierku v skrátenej forme. Účtovná závierka pre mikro účtovné jednotky je označená ako Úč MÚJ. Pri týchto subjektoch platí iné číslovanie riadkov Súvahy (Úč MÚJ 1-01) a Výkazu ziskov a strát (Úč MÚJ 2-01).

Pri mikro účtovných jednotkách sa použijú nasledovné čísla riadkov Súvahy a Výkazu ziskov a strát:

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení = (r. 33, Úč MÚJ 1-01)

Vlastné imanie = (r. 25, Úč MÚJ 1-01)

Záväzky = (r. 34, Úč MÚJ 1-01)

Odpisy a opravné položky k DNM a DHM = (r. 14, Úč MÚJ 2-01)

Nákladové úroky = (r. 31, Úč MÚJ 2-01)

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením = (r. 35, Úč MÚJ 2-01)

2.1.4 Verejná obchodná spoločnosť (v.o.s.)

Vedenie účtovníctva: Podvojnέ

V zmysle § 36 Obchodného zákonníka podnikatelia zapísaní v obchodnom registri účtujú v sústave podvojnέho účtovníctva o stave a pohybe obchodného majetku a záväzkov, čistého obchodného imania, o nákladoch, výnosoch a zisku alebo strate podniku. V zmysle zákona o účtovníctve v znení neskorších predpisov, účtovnú závierku v sústave podvojnέho účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- a) súvaha,
- b) výkaz ziskov a strát,
- c) poznámky.

V prípade verejnej obchodnej spoločnosti sa aplikuje:

- **Písm. b) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti, ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti.

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom (uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v Účtovnej závierke podnikateľov v podvojnóm účtovníctve v časti súvaha (Úč POD 1-01).

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku, a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Z uvedeného je preto možné vyviesť záver, že pokiaľ je hodnota vlastného imania záporná, akumulovaná strata presiahla hodnotu celého vlastného imania, a preto ide o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná a zároveň podnik dosiahol kladný hospodársky výsledok v referenčnom účtovnom období, nie je podmienka naplnená, t.j. nejde o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná, ale podnik dosiahol v referenčnom účtovnom období stratu, je potrebné posúdiť, či je strata tohto účtovného obdobia natoľko vysoká, že môže prekryť viac než jednu polovicu hodnoty vlastného imania pred započítaním straty príslušného referenčného účtovného obdobia.

Dochádza k vzájomnému porovnaniu jednej polovice modifikovanej hodnoty vlastného imania (hodnota vlastného imania pred započítaním straty účtovného obdobia) a hodnoty straty v referenčnom účtovnom období.

Platí:

*Ak, absolútna hodnota straty v ÚO $> \frac{1}{2}$ modifikovaného vlastného imania
→ ide o podnik v ťažkostiach*

Absolútna hodnota straty v ÚO – predstavuje absolútnu hodnotu straty uvedenú v r. 100 Súvahy (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení).

Modifikované vlastné imanie – predstavuje súčet hodnoty uvedenej v riadku 80 Súvahy (Vlastné imanie) a absolútnej hodnoty riadku 100 Súvahy (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení)

Absolútna hodnota znamená, že do vzorca výpočtu sa zohľadní hodnota straty bez znamienka mínus.

Vzhľadom na skladbu účtovnej závierky preto platí, **ak $|r. 100| > \frac{1}{2} \times (r. 80 + |r. 100|)$ ide o podnik v ťažkostiach.**

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia)**

„V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.“

Uvedené sa neaplikuje, ak je podnik MSP. To znamená, že MSP nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle písm. e) Nariadenia, resp. písm. d) Usmernenia.

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Vyhodnotíme, či účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5.

Dlh v prípade spoločností v tejto skupine nájdeme v účtovnej závierke v časti súvaha ako „Závazky“ (r.101). Vlastný kapitál nájdeme v riadku 80 pod pojmom „Vlastné imanie“.

Ukazovateľ je potrebné sledovať za posledné dva roky.

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{\text{záväzky}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{r. 101}{r. 80} > 7,5$$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Vyhodnotíme, či pomer EBITDA podniku k nákladovým úrokom (r. 49) je nižší ako 1,0. Ukazovateľ EBITDA vypočítame ako súčet nasledovných riadkov účtovnej závierky v časti Výkazu ziskov a strát – „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením“ r. 56 a „Nákladové úroky“ r. 49 a „Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku“ r. 21.

(Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením + Nákladové úroky + Odpisy a opravné položky.) / Nákladové úroky

$$(r.56 + r.49 + r.21) / r.49 < 1,0$$

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

Upozornenie:

S účinnosťou od 31.12.2014 majú podnikateľské subjekty, ktoré spĺňajú kritériá **mikro účtovných jednotiek**, možnosť zostaviť účtovnú závierku v skrátenej forme. Účtovná závierka pre mikro účtovné jednotky je označená ako Úč MÚJ. Pri týchto subjektoch platí iné číslovanie riadkov Súvahy (Úč MÚJ 1-01) a Výkazu ziskov a strát (Úč MÚJ 2-01).

Pri mikro účtovných jednotkách sa použijú nasledovné čísla riadkov Súvahy a Výkazu ziskov a strát:

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení = (r. 33, Úč MÚJ 1-01)

Vlastné imanie = (r. 25, Úč MÚJ 1-01)

Závazky = (r. 34, Úč MÚJ 1-01)

Odpisy a opravné položky k DNM a DHM = (r. 14, Úč MÚJ 2-01)

Nákladové úroky = (r. 31, Úč MÚJ 2-01)

2.1.5 Fyzická osoba - živnostník

Vedenie účtovníctva: Podvojný

V zmysle Obchodného zákonníka §37 ods. 2 podnikatelia, ktorí nie sú zapísaní v obchodnom registri, môžu účtovať namiesto v sústave jednoduchého účtovníctva v sústave podvojného účtovníctva, pokiaľ v nej budú účtovať po celé účtovné obdobie. V takomto prípade postupuje podľa Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Živnostník účtujúci v sústave podvojného účtovníctva je povinný zostaviť účtovnú závierku v zmysle zákona o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- a) súvaha,
- b) výkaz ziskov a strát,
- c) poznámky

V prípade fyzickej osoby – živnostníka, ktorý vedie podvojný účtovníctvo, sa aplikuje:

- **Písm. b) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti, ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti.

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom (*uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia*). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v Účtovnej závierke podnikateľov v podvojnóm účtovníctve v časti súvaha (Úč POD 1-01).

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku, a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Z uvedeného je preto možné vyviesť záver, že pokiaľ je hodnota vlastného imania záporná, akumulovaná strata presiahla hodnotu celého vlastného imania a preto ide o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná a zároveň podnik dosiahol kladný hospodársky výsledok v referenčnom účtovnom období, nie je podmienka naplnená, t.j. nejde o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná, ale podnik dosiahol v referenčnom účtovnom období stratu, je potrebné posúdiť, či je strata tohto účtovného obdobia natoľko vysoká, že môže prekryť viac než jednu polovicu hodnoty vlastného imania pred započítaním straty príslušného referenčného účtovného obdobia.

Dochádza k vzájomnému porovnaniu jednej polovice modifikovanej hodnoty vlastného imania (hodnota vlastného imania pred započítaním straty účtovného obdobia) a hodnoty straty v referenčnom účtovnom období.

Platí:

*Ak, absolútna hodnota straty v ÚO > 1/2 modifikovaného vlastného imania
→ ide o podnik v ťažkostiach*

Absolútna hodnota straty v ÚO – predstavuje absolútnu hodnotu straty uvedenú v r. 100 Súvahy (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení).

Modifikované vlastné imanie – predstavuje súčet hodnoty uvedenej v riadku 80 Súvahy (Vlastné imanie) a absolútnej hodnoty riadku 100 Súvahy (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení)

Absolútna hodnota znamená, že do vzorca výpočtu sa zohľadní hodnota straty bez znamienka mínus.

Vzhľadom na skladbu účtovnej závierky preto platí, **ak | r. 100 | > 1/2 x (r. 80 + | r. 100 |) ide o podnik v ťažkostiach.**

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia)**

„V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.“

Uvedené sa neaplikuje, ak je podnik MSP. To znamená, že MSP nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle písm. e) Nariadenia ,resp. písm. d) Usmernenia.

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Vyhodnotíme, či účtovný pomer dlhu „podniku“ k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5.

Dlh nájdeme v účtovnej závierke v časti súvaha ako „Závázky“ (r.101). Vlastný kapitál nájdeme v riadku 080 pod pojmom „Vlastné imanie“.

Ukazovateľ je potrebné sledovať za posledné dva roky.

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{\text{záväzky}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{r. 101}{r. 80} > 7,5$$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Vyhodnotíme, či pomer EBITDA „podniku“ k nákladovým úrokov (r. 49) je nižší ako 1,0. Ukazovateľ EBITDA vypočítame ako súčet nasledovných riadkov účtovnej závierky v časti Výkazu ziskov a strát – „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením“ r. 56 a „Nákladové úroky“ r. 49 a „Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku“ r. 21.

(Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením + Nákladové úroky + Odpisy a opravné položky.) / Nákladové úroky

$$(r.56 + r.49 + r.21) / r.49 < 1,0$$

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

Upozornenie:

*S účinnosťou od 31.12.2014 majú podnikateľské subjekty, ktoré spĺňajú kritériá **mikro účtovných jednotiek**, možnosť zostaviť účtovnú závierku v skrátenej forme. Účtovná závierka pre mikro účtovné jednotky je označená ako Úč MÚJ. Pri týchto subjektoch platí iné číslovanie riadkov Súvahy (Úč MÚJ 1-01) a Výkazu ziskov a strát (Úč MÚJ 2-01).*

Pri mikro účtovných jednotkách sa použijú nasledovné čísla riadkov Súvahy a Výkazu ziskov a strát:

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení = (r. 33, Úč MÚJ 1-01)

Vlastné imanie = (r. 25, Úč MÚJ 1-01)

Záväzky = (r. 34, Úč MÚJ 1-01)

Odpisy a opravné položky k DNM a DHM = (r. 14, Úč MÚJ 2-01)

Nákladové úroky = (r. 31, Úč MÚJ 2-01)

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením = (r. 35, Úč MÚJ 2-01)

2.1.6 Fyzická osoba - podnikateľ

Vedenie účtovníctva: Jednoduché

Podľa § 37 ods. 1 Obchodného zákonníka, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, podnikatelia, ktorí nie sú zapísaní v obchodnom registri účtujú v sústave jednoduchého účtovníctva o príjmoch a výdavkoch, obchodnom majetku ako aj o záväzkoch, tak aby bolo možné zistiť čisté obchodné imanie a výsledok hospodárenia, pričom účtovnú závierku v sústave jednoduchého účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- a) výkaz o príjmoch a výdavkoch (ďalej aj ako „PaV“),
- b) výkaz o majetku a záväzkoch (ďalej aj ako „MaZ“).

V prípade fyzickej osoby – podnikateľa, ktorý vedie jednoduché účtovníctvo, sa aplikuje:

- **Písm. b) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti, ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti.

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom (*uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia*). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v účtovnej závierke v sústave jednoduchého účtovníctva, t.j. z údajov vo výkaze o príjmoch a výdavkoch (Úč. FO 1 - 01) a údajov vo výkaze o majetku a záväzkoch (Úč. FO 2 - 01)

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku, a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Z uvedeného je preto možné vyviesť záver, že pokiaľ je hodnota vlastného imania záporná, akumulovaná strata presiahla hodnotu celého vlastného imania a preto ide o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná a zároveň podnik dosiahol kladný hospodársky výsledok v referenčnom účtovnom období, nie je podmienka naplnená, t.j. nejde o podnik v ťažkostiach.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná, ale podnik dosiahol v referenčnom účtovnom období stratu, je potrebné posúdiť, či je strata tohto účtovného obdobia natoľko vysoká, že môže prekryť viac než jednu polovicu hodnoty vlastného imania pred započítaním straty príslušného referenčného účtovného obdobia.

Dochádza k vzájomnému porovnaniu jednej polovice modifikovanej hodnoty vlastného imania (hodnota vlastného imania pred započítaním straty účtovného obdobia) a hodnoty straty v referenčnom účtovnom období.

Ekvivalentom vlastného imania je v prípade podnikov účtujúcich v systéme jednoduchého účtovníctva rozdiel majetku a záväzkov, ktorý sa uvádza vo Výkaze o majetku a záväzkoch na riadku 21.

Platí:

*Ak, absolútna hodnota straty v ÚO > $\frac{1}{2}$ modifikovaného vlastného imania
→ ide o podnik v ťažkostiach*

Absolútna hodnota straty v ÚO – predstavuje absolútnu hodnotu straty uvedenú v r. 12 Výkazu o príjmoch a výdavkoch (Rozdiel príjmov a výdavkov).

odifikované vlastné imanie – predstavuje súčet hodnoty uvedenej v riadku 21 Výkazu o majetku a záväzkoch (Rozdiel majetku a záväzkov) a absolútnej hodnoty straty v r. 12 Výkazu o príjmoch a výdavkoch (Rozdiel príjmov a výdavkov).

Absolútna hodnota znamená, že do vzorca výpočtu sa zohľadní hodnota straty bez znamienka mínus.

Vzhľadom na skladbu účtovnej závierky preto platí, **ak $|r. 12 PaZ| > \frac{1}{2} \times (r. 21 MaZ + |r. 12 PaZ|)$ ide o podnik v ťažkostiach.**

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. bod d) Usmernenia)**

V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

- 1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a*
- 2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.*

Uvedené sa neaplikuje, ak je podnik MSP. To znamená, že MSP nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle písm. e) Nariadenia, resp. písm. d) Usmernenia.

V prípade, že žiadateľ, fyzická osoba účtujúca v systéme jednoduchého účtovníctva je zároveň veľkým podnikom, riadiaci orgán preskúma splnenie tejto podmienky individuálne.

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Dlh v prípade živnostníkov účtujúcich v jednoduchom účtovníctve nájdeme vo Výkaze majetku a záväzkov v riadku č. 20 pod pojmom „Záväzky celkom súčet“.

Ekvivalent ukazovateľa „Vlastný kapitál“ nájde žiadateľ vo Výkaze o majetku a záväzkoch v riadku 21 Rozdiel majetku a záväzkov.

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{\text{záväzky celkom súčet}}{\text{rozdiel majetku a záväzkov}} > 7,5$$

$$\text{účtovný pomer dlhu} = \frac{r. 20MaZ}{r. 21MaZ} > 7,5$$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Možnosť aplikácie, len v prípade doplnenia informácie z analytickej evidencie žiadateľa.

Vyhodnotí sa, či pomer EBITDA podniku k nákladovým úrokom je nižší ako 1,0.

Ukazovateľ EBITDA sa vypočíta ako súčet hodnoty uvedenej na riadku 12 Výkazu o príjmoch a výdavkoch a hodnoty z analytickej evidencie o nákladových úrokoch zaplatených podnikom v referenčnom účtovnom období.

$$(r.12 PaZ + NÚ)/NÚ < 1,0$$

NÚ – nákladové úroky zaplatené podnikom v príslušnom referenčnom účtovnom období, ktoré získal žiadateľ z analytickej evidencie

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

2.1.7 Fyzická osoba – živnostník

Vedenie účtovníctva: Výdavky percentom z príjmov (paušálne výdavky)

Výdavky percentom z príjmov (paušálne výdavky) môže uplatniť daňovník s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý nie je platiteľom DPH alebo ktorý je platiteľom DPH len časť zdaňovacieho obdobia a rozhodne sa, že neuplatní preukázateľné daňové výdavky. Paušálne výdavky sa uplatňujú vo výške 40 % z úhrnu príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Počas uplatňovania paušálnych výdavkov je živnostník povinný viesť evidenciu o:

- 1) príjmov v časovom slede,
- 2) zásobách a pohľadávkach.

V prípade fyzickej osoby - živnostníka, ktorá vedie účtovníctvo formou paušálnych výdavkov sa aplikuje:

- **Písm. b) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti, ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti.

Uvedené sa neaplikuje v nasledovných prípadoch:

1. ak je podnik MSP, ktorý existuje menej ako tri roky. To znamená, že MSP existujúci menej ako tri roky sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia (resp. Usmernenia) považovať za podnik v ťažkostiach.
2. ak je podnik MSP, do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom (*uvedené platí iba pre posudzovanie v zmysle Nariadenia*). To znamená, že MSP spĺňajúci hore uvedenú definíciu sa nebude v zmysle písm. b) Nariadenia považovať za podnik v ťažkostiach.

Spôsob aplikácie:

Z posledného riadku Spolu tabuľky č. 1 – prehľad príjmov a výdavkov podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby typ: B sa overí, či prijímateľ dosiahol zisk alebo stratu. Ak dosiahol:

- zisk, nie je podnik v ťažkostiach,
- stratu a vzhľadom k tomu, že takýto subjekt nie je povinný viesť účtovníctvo ani daňovú evidenciu, skúmanie splnenia podmienok definície je v praxi neaplikovateľné, preto z hľadiska opatrnosti je potrebné tento podnik vyhodnotiť ako podnik v ťažkostiach až do momentu, kým sa na základne konkrétnych dokladov nepreukáže opak.

2.1.8 Nezisková účtovná jednotka (podvojný účtovníctvo)

Vedenie účtovníctva: Podvojný

Účtovná jednotka, ktoré nie je založená alebo zriadená na účel podnikania a účtuje v sústave podvojného účtovníctva postupuje podľa Opatrenia MF SR č. MF/24342/2007-74 zo 14. novembra 2007 v znení neskorších predpisov. Náležitosti účtovnej závierky neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva v zmysle Opatrenia MF SR č. MF/17616/2013-74 z 30. októbra 2013 tvoria:

- a) Súvaha Úč NUJ 1 - 01,
- b) výkaz ziskov a strát Úč NUJ 2 - 01,
- c) poznámky Úč NUJ 3 - 01.

V prípade neziskovej účtovnej jednotky (podvojný účtovníctvo) sa aplikuje:

- **Písm. a) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v Účtovnej závierke neziskovej účtovnej jednotky v podvojnom účtovníctve v časti súvaha (Úč NUJ 1-01). Vyhodnocuje sa, či podnik v súvahe vykazuje záporný výsledok hospodárenia za účtovné obdobie - stratu na riadku s názvom „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie“ (r. 73). Zároveň sa vyhodnocuje, či podnik v súvahe vykazuje

záporný nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov na riadku s názvom „Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov“ (r. 72). Súčet výsledku hospodárenia za účtovné obdobie v prípade straty a nevysporiadaných výsledkov hospodárenia minulých rokov v prípade záporného čísla predstavuje pojem „akumulovaná strata“.

V prípade, že podnik vykazuje stratu za účtovné obdobie v súčte so záporným nevysporiadaným hospodárením minulých rokov, vyhodnocuje sa, či vlastné zdroje krytia majetku (r. 61) podniku sú postačujúce na pokrytie týchto strát. Ak vlastné zdroje krytia majetku nepostačujú na pokrytie týchto kumulovaných strát v plnej výške, je vyčíslený zostatok nepokrytej straty vlastnými zdrojmi krytia majetku. Pokiaľ zostatok nepokrytej straty presahuje 50% základného imania vykázaného na riadku s názvom „Základné imanie“ (r. 63), podnik je považovaný za podnik v ťažkostiach.

Vzorec v prípade, že výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie z r. 73 je strata. V prípade kladného nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov z r. 72 sa riadok 72 = 0:

$((r. 73) + (r. 72)) + (r. 61) =$ kladné číslo, podnik nie je v ťažkostiach

$((r. 73) + (r. 72)) + (r. 61) =$ záporné číslo $\times (-1) \leq 0.5 \times (r. 63)$ podnik nie je v ťažkostiach

$((r. 73) + (r. 72)) + (r. 61) =$ záporné číslo $\times (-1) > 0.5 \times (r. 63)$ podnik je v ťažkostiach

Vzorec v prípade, že výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie z r. 100 nie je strata:

$(r. 72) + (r. 61) =$ kladné číslo, podnik nie je v ťažkostiach

$(r. 72) + (r. 61) =$ záporné číslo $\times (-1) \leq 0.5 \times (r. 63)$ podnik nie je v ťažkostiach

$(r. 72) + (r. 61) =$ záporné číslo $\times (-1) > 0.5 \times (r. 63)$ podnik je v ťažkostiach

- **Písm. e) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia)**

„V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.“

Spôsob aplikácie:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5

Vyhodnotíme, či účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5. Dlh v prípade neziskových účtovných jednotiek nájdeme v účtovnej závierke v časti súvaha ako „Dlhodobé bankové úvery (r. 98), „Bežné bankové úvery“ (r. 99) a „Prijaté krátkodobé finančné výpomoci“ (r. 100) Vlastný kapitál nájdeme v riadku 061 pod pojmom „Vlastné zdroje krytia majetku spolu“. **Ukazovateľ je potrebné sledovať za posledné dva roky.**

$(\text{Dlhodobé bankové úvery} + \text{Bežné bankové úvery} + \text{Prijaté krátkodobé finančné výpomoci}) / \text{Vlastné zdroje krytia majetku spolu}$

$(r.98 + r.99 + r.100) / r.61 > 7,5$

2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

Vyhodnotíme, či pomer EBITDA k nákladovým úrokom (r. 19) je nižší ako 1,0. Ukazovateľ EBITDA vypočítame ako súčet nasledovných riadkov účtovnej závierky neziskovej účtovnej jednotky v časti

Výkazu ziskov a strát – „Výsledok hospodárenia pred zdanením“ r. 75 a „Daň z príjmov“ r. 76 a „Úroky“ r. 19 a „Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku“ r. 26.

$(\text{Výsledok hospodárenia pred zdanením} + \text{Daň z príjmov} + \text{Úroky} + \text{Odpisy}) / \text{Úroky}$

$(r.75 + 76 + r.19 + r.26) / r.19 < 1,0$

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e) Nariadenia (resp. písm. d) Usmernenia), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.

2.1.9 Nezisková účtovná jednotka (jednoduché účtovníctvo)

Vedenie účtovníctva: Jednoduché

Účtovná jednotka, ktorá nie je založená alebo zriadená na účel podnikania a účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva, postupuje podľa Opatrenia MF SR č. MF/24975/2010-74 z 1. decembra 2010 v znení neskorších predpisov. Účtovnú závierku neziskovej účtovnej jednotky v sústave jednoduchého účtovníctva tvoria tieto súčasti:

- 1) Výkaz o príjmoch a výdavkoch Úč NO 1-01,
- 2) Výkaz o majetku a záväzkoch Úč NO 2-01.

V prípade neziskovej účtovnej jednotky (jednoduché účtovníctvo) sa aplikuje:

- **Písm. a) definície podniku v ťažkostiach v zmysle Nariadenia (resp. Usmernenia)**

V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania.

Spôsob aplikácie:

Je potrebné vychádzať z údajov vykázaných v účtovnej závierke neziskovej účtovnej jednotky v sústave jednoduchého účtovníctva. Z údajov vo výkaze o príjmoch a výdavkoch (Úč. NO 1 - 01) je potrebné vyhodnotiť, či podnik v riadku s názvom „Rozdiel príjmov a výdavkov“ (r.26) vykazuje zápornú hodnotu - stratu. Systém jednoduchého účtovníctva neviduje straty minulých rokov, preto v tomto prípade do vzorca môže byť dosadená len strata bežného účtovného obdobia. V prípade, že podnik vykazuje zápornú hodnotu, je potrebné porovnať výšku straty s hodnotou deklarovanou vo výkaze o majetku a záväzkoch (Úč. NO 2 - 01) na riadku „Rozdiel majetku a záväzkov“ (r.17). Pokiaľ absolútna hodnota straty z r. 26 presahuje 50% rozdielu majetku a záväzkov z r. 17, podnik je považovaný za podnik v ťažkostiach. Vyhodnocuje sa iba v prípade, keď hodnota rozdielu majetku a záväzkov je kladné číslo.

(r. 26) nie je záporné číslo, podnik nie je v ťažkostiach

(r. 26) je záporné číslo $x (-1) \leq 0.5 \times (r. 17)$ podnik nie je v ťažkostiach

(r. 26) je záporné číslo $x (-1) > 0.5 \times (r. 17)$ podnik je v ťažkostiach

2.2 Aplikácia písm. c) a d) Nariadenia

Aplikácia podmienky v zmysle písm. c) Nariadenia resp. Usmernenia

Definícia v písm. c) hovorí, že podnik je v ťažkostiach: *keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá podľa vnútroštátneho práva na zaradenie do kolektívneho konkurzného konania na žiadosť veriteľov.*

Tu je potrebné overiť, či je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá podľa vnútroštátneho práva na zaradenie do kolektívneho konkurzného konania na žiadosť veriteľov podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), t.j. či sa nachádza v úpadku. Podnik je v úpadku, ak je platobne neschopný alebo predĺžený.

Platobne neschopný je v zmysle § 3 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ten, kto nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Za jednu pohľadávku pri posudzovaní platobnej schopnosti dlžníka sa považujú všetky pohľadávky, ktoré počas 90 dní pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu pôvodne patrili len jednému veriteľovi.

Predĺžený je v zmysle § 3 ods.3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu⁵, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. Pri stanovení hodnoty záväzkov a hodnoty majetku sa vychádza z účtovníctva alebo z hodnoty určenej znaleckým posudkom, ktorý má pred účtovníctvom prednosť a prihliadne sa aj na očakávateľné výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku, ak možno so zreteľom na všetky okolnosti odôvodnene predpokladať, že bude možné v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku pokračovať. Do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti⁶, ani suma záväzkov, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky.

Pokiaľ bol podaný návrh na povolenie reštrukturalizácie alebo návrh na vyhlásenie konkurzu, bol vyhlásený konkurz alebo bolo začaté konkurzné alebo reštrukturalizačné konanie, rozumie sa tým, že žiadateľ je v úpadku, t.j. ide o podnik v ťažkostiach.

Zároveň je potrebné uviesť, že daná podmienka sa v súlade s § 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nevzťahuje na nasledovné subjekty verejnej správy: štát, štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia, štátny fond, obec, vyšší územný celok, rozpočtová organizácia a príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a vyššieho územného celku, Národná banka Slovenska, Fond ochrany vkladov alebo Garančný fond investícií, alebo iná osoba, za ktorej všetky záväzky zodpovedá alebo ručí štát.

Je potrebné spomenúť, že jednou z podmienok poskytnutia príspevku stanovenú v Systéme riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 je aj podmienka, že voči žiadateľovi nie je vedené konkurzné konanie, reštrukturalizačné konanie, nie je v konkurze alebo v reštrukturalizácii. Túto podmienku bude možné overiť prostredníctvom systému ITMS2014+, resp. overením informácie v obchodnom vestníku prostredníctvom portálu:

<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Web/Zoznam.aspx>.

Aplikácia podmienky v zmysle písm. d) Nariadenia

V zmysle písm. d) Nariadenia sa overuje, či nastala skutočnosť: *Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.*

⁵ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

⁶ § 408a Obchodného zákonníka

PRÍLOHA:

Podnik v ťažkostiach – prepočet (formát MS Excel)